

Агентство по гарантии качества
в сфере образования

«Билим берүүнүн сапатын камсыз кылууда окутуунун натыйжаларынын ролу»

“EdNet” Билим берүүнүн сапатын камсыздоо
агенттиги

1-практикалык тапшырма

Программаңыз тууралуу айтып бериңиз

1. Окуу программасын аяктаганда студенттер үчүн кандай окуутуунун натыйжаларын алгыңыз келет? 1 гана окутуунун натыйжасын белгилеңиз.
2. Бул ОНдун жетишүү даражасын кандай баалайсыз?

Окутуунун натыйжасы- билим берүүнүн жалпы тили

Жогорку билим берүү системасы үчүн иш жүгү, даярдоо деңгээли, окутуунун компетенциялары жана ишмердүүлүктүн багыттары деген терминдеги салыштыруучу жана салыштырма классификацияларды иштеп чыгуу зарыл болгон.

Берлин **КОММЮНИКЕСИ** - 2003

*Биз жалпы 3 баскычтуу схеманы **ЕНЕА**нын жана окутуунун натыйжалары жана компетенциялары менен ар бир деңгээлдеги этапка жана биринчи, экинчи цикл үчүн кредиттердин санына жараша аныкталган ар бир деңгээл үчүн типтүү дескрипторлордун алкагында кабыл алабыз.*

Берген **КОММЮНИКЕСИ** - 2005

ИШТИН АНЫКТАМАСЫ

Окутуунун натыйжалары - студент окуу процессинин аягында билим, билгичтик жана көндүмдөрүн көрсөтө билүүсү

- ✓ Лекция, модуль, программалар үчүн колдонууга болот;
- ✓ Студенттерге жана алардын жөндөмүнө көңүл буруу зарыл;
- ✓ Өлкөнүн өзгөчөлүгүгө жараша:
- ✓ Окутуунун натыйжалары $\approx$ компетенция/компетенттүүлүк $\approx$ окутуунун максаты $\approx$ окутуунун милдети

«Ассоциация «Собака» көнүгүүсү

Окутуунун натыйжалары - бул окутуучу менен студенттин ортосундагы «келишим».

«Келишимдин» шарттары: «эгерде Сиз ушул курста/предметте/багытта билим алсаңыз, анда төмөнкүлөрдү окуп жатасыз».

Келишимдин шарттары баарына белгилүү жана ар бири өз милдетин аткарууга жана экинчи тараптын милдеттеринин аткарылышын да талап кылат.

2-практикалык тапшырма

ОН: «Тоого кантип чыгууну түшүнөм жана билем»

1. Инструктордук топ: «Студенттер белгиленген окутуунун натыйжаларына жетиши үчүн эмнени үйрөтөсүз?»
2. Студенттик топ: «Белгиленген ОН боюнча инструктор Сизге эмнени үйрөтөт деп күтөсүз?»

Тоого чыгуун үчүн эмнелерди билүү керек?

1. Кышында жана жайында тоого чыгуунун өзгөчөлүктөрү
2. Дарыялуу, таштуу ж.б. типтеги тоолорго чыгуу үчүн кийимдердин өзгөчөлүгү (бут кийим, каска, кийимдер ж.б.у.с.)
3. Тоого чыкканга чейинки, тоодо жана түшкөндөн кийинки тамактануунун өзгөчөлүктөрү.
4. Тоого чыгуунун кыйынчылык деңгээли: VIIден Iге чейин.
5. Түрдүү типтеги тоого чыгуу үчүн жабдуулардын түрлөрү: карабиндердин түрлөрү, тарткычтар, **кайырмак** (скайхуки), секиргич, муштум, тепкич.
6. Түрдүү бийиктикте дем алуу жана дем алуу көндүмдөрүнүн өзгөчөлүктөрү.
7. Алгачкы медициналык жардам.
8. Тоого чыгуу алдындагы көнүгүүлөр.
9. Багытты кантип тандоо керек?
10. Ар кандай аймактарда жайгашуунун өзгөчөлүктөрү.
11. Чатырларды жана башка жабдыктарды куруп-жыюунун техникалары.
12. Өз алдынча жашоо, сактануу көндүмдөрү (тоо-токойдо, талаа-түздө от жагуу ж.б.)
13. Коопсуздук техникасы.
14. Шамдагайлыктын негиздери жана коопсуздук чынжырынын иштеши.
15. Жана башкалар...

«Альпинизмге киришүү» курсу

- ▶ Түрдүү таштуу жерде жабдуулар (камсыздандыруучу система, карабиндер, тарткычтар, Реверсо сактоочу аппараттар, аркандар, жиптер ж.б.) менен иштөө
- ▶ Шерикти жогорку жана төмөндөн коопсуздугуна кам көрүү.
- ▶ Альпинизмде колдонулган негизги жиптерди токуу.
- ▶ Туруктуу тосмолордон ылдый түшүү.
- ▶ Передвигаться в связке на мультипитчевом маршруте.
- ▶ Организовывать станции для подъёма и спуска на шлямбурных крючьях.

«Альпинизмге киришүү» курсу

- ▶ Аска жабдыктары: эксплуатацияга саресеп, мүнөздөмөлөрү жана эрежелери.
- ▶ Түрдүү камсыздандыруучу аппараттарды колдонуу аркылуу камсыздандыруу ыкмалары жана уюштуруу.
- ▶ Негизги альпинизм түйүндөрү
- ▶ Жогорку жана төмөнкү жиптер аркылуу тоого чыгуу техникасы.
- ▶ Жогорку коргонуу менен тоого чыгуу үчүн камсыздандыруучу станцияны уюштуруу.
- ▶ Жол жүрүү картасы боюнча жиптерди байлоо.
- ▶ **Дюльфер менен түшүү.**

ОНду кандай жазуу керек?

- ▶ Студенттер, окутуучулар жана иш берүүчүлөр үчүн түшүнүктүү, так жазылат;
- ▶ Курстун аягында студенттер эмнеге жетише аларына көңүл буруңуз;
- ▶ *Билүү, түшүнүү, тааныш жсаа кабардар болуу* сыяктуу терминдүү татаал сүйлөмдөрдөн алыс болуңуз;
- ▶ Активдүү этиштерди колдонуңуз;
- ▶ ОН өлчөнүүчү, түшүнүктүү жана кыска, так болушу керек;
- ▶ Блумдун таксономиясына же ушул сыяктууларга кайрылыңыз;
- ▶ Ар бир модулга/программага 5-10 окутуунун натыйжасы;

Курстун/предметтин/ багыттын ортосунда Ондү өзгөртүүгө болбойт, анткени бул «келишим»

3-тапшырма

Төмөнкү билим, билгичтик жана көндүмдөргө, компетенцияларга жана ОНго жетүү үчүн окутуунун, баалоонун кандай ыкмаларын колдонуу керектигин топтордо талкуулаңыз.

ББК	Компетенциялар («Педагогика» ЖКББ МББС)	Окутуунун натыйжалары
<ul style="list-style-type: none"> • Сүйлөмдүн грамматикалык түзүлүшүн билүү; • Балдардын ата-энелерине өз оюн эркин билдире алуусу; • Вербалдык эмес баарлашууну билүү; • Чоңдор жана балдар менен баарлашуу ыкмаларын өздөштүрүү. • ...	<ul style="list-style-type: none"> • чет тилдердин бирин социалдык баарлашуу деңгээлинде билет (ИК-3); • ата-энелер, кесиптештер, социалдык өнөктөштөр менен өз ара мамиле курууга даяр (ПК11); • Баарлашуунун атайын вербалдык эмес каражаттарын билет (ПК-34); • ...	<ul style="list-style-type: none"> • Түрдүү аудиториялар менен чет тилиндебаарлашууда вербалдык эмес байланыштын техникасын колдоно алат.

ББК/компетенциялар/ОН

ББК	Компетенциялар	Окутуунун натыйжалары
Окутуунун натыйжалары - бул ББКнын топтому, эл аралык тилге «каторулган» баалоого жеңил болгон окутуунун натыйжасы	Адамдар эмнени, кантип, катнкенде жакшы ишке ашырарын аныктаган кесиптик стандарттарга шайкеш келет. Ошентип, кесиптик стандарттар ар бир жеке кесипке тиешелүү компетенциялардын тоptomун камтууга тийиш.	Билим берүү стандарттарына көбүрөк байланыштуу (алар эмнени билүү керек, кантип үйрөнөт жана окутуунун мазмунун, сапатын кандай баалайт). Негизги мааниси программа, окутуу методикасы, процесс жана баалоо теминдери менен формулировкаланат. Окутуу процесси натыйжалар менен жыйынтыкталат.

ББКлар, компетенциялар, окутуунун натыйжалары бири-бирине карама-каршы келбейт, тескерисинче, толуктап, түшүнүүнү кеңейтет.

ББК / компетенциялар / ОН

ББК - бул окутуучунун окуу процессин этап менен сүрөттөгөн .

Компетенция - бул билим+билгичтик+көндүм+ЖЕКЕ ЖООПКЕРЧИЛИК ЖЕ ӨЗ АЛДЫНЧАЛЫК (бул үчүн мугалим жооп бербейт). Бул - кесиптик стандарттардын же иш берүүчүнүн тили. Окутуу үчүн Европалык квалификациялык алкак өмүр бою билим алуунун компетенцияларын төмөнкү мүнөздө аныктайт: “Компетенция” билимди, көндүмдөрдү, жеке, социалдык жана/же методологиялык жөндөмдөрдү жумушта же окууда, кесиптик жана жеке өнүгүүдө колдонуу жөндөмүн билдирет. (EQF / ECR 2008).

PO1 = ИК1+ПК1+ОК5+Икп

PO2 - ИК3+ ПК4+.....ИК7

....

Максаттар менен окутуунун натыйжаларынын ортосундагы айырмачылыктар

Окутуунун максаттары жана натыйжалары – бул эки башка түшүнүк. Биринчиден, максат, андан кийин окутуунун натыйжалары аныкталат.

Максаттар ОНго караганда абстракттуу жана конкреттүү өлчөөлөргө милдеттүү эмес болушу мүмкүн.

Айырманы студенттин же мугалимдин позициясынан кароого болот.

Окутуунун максаты: окутуучу эмне үчүн окуу процессин өнүктүрөт.

Мисалы: бул сессияда транспорттук чыгымдарды декларациялоо боюнча жаңы саясат талкууланат

Окутуунун натыйжасы: студент окуу процессинен эмне алат.

Мисалы: студент транспорттук чыгымдарды туура белгилей алат.

2. Айырмачылыкты максаттар жана натыйжалардын позициясынан кароого болот.

Окутуунун максаты: окутуунун процесси жана күтүлүүчү натыйжанын максаты аныкталат.

Мисалы: Бул сабакта сапат бөлүмүнүн жаңы саясаты изилденет.

Окутуунун максаты: окуу процесси аяктагандан кийин студент эмнеге жетишери аныкталат.

Мисалы: студент сапат бөлүмүнүн жаңы саясатын каяан колдонуу зарылдыгы тууралуу мисал келтире алат.

3. Айырмачылыкты өткөн менен келечектин позициянан кароого болот.

Окутуунун максаты: окутуучу окуу процесси кандай аякташын билгиси келет (б.а. эмнеге алып барат). Толук ишке ашуучу келечекке багыт.

Мисалы: Бул семинар саламаттыкты сактоо жана коопсуздук боюнча жаңы протоколдорду белгилейт.

Окутуунун максаты: окутуунун натыйжасында студент үчүн кандай аякталганы каралат (б.а. ОН негизги жыйынтыкты текшерет)

Мисалы: Семинардын катышуучулары жаңы протоколду туура аныктай жана эмне үчүн ушул протоколдор кабыл алынганын түшүндүрө алышат.

Блум таксономиясы

Окутуунун натыйжаларын аныктоо үчүн пайдалуу этиштердин тизмеси билим берүү максатында окуу деңгээли менен байланышкан түрдүү тааным жөндөмдөрдү аныктаган, Блумдун таксономиясына ылайык иштелип чыккан. Блумдун таксономия 1956-жылы түзүлүп, 2001-жылы Блумдун кесиптештери Лорин Андерсон и Дэвид Кратвол кайра каралган. .

Блум таксономиясынын 6 баскычы:

1-баскыч	БИЛҮҮ - негизги маалыматты кабыл алуу
2-баскыч	ТҮШҮНҮҮ - негизги маалыматты түшүндүрүү
3-баскыч	КОЛДОНУУ - жабык маселелерди чечүү
4-баскыч	ТАЛДОО - ачык маселелерди чечүү
5-баскыч	ТОПТОО - көйгөйлөргө уникалдуу жооп табуу
6-баскыч	БААЛОО - сапаттуу билимге таянып чечим чыгаруу

Практическое задание 4.

Разбор разницы между ЗУН, компетенцией и РО

1. Максаттарга жетүү үчүн жогорудагы таблицада окутуучу окутуунун кандай ыкмаларын тандоосу зарылдыгын тактаңыз
  - ББК
  - Компетенциялар
  - ОН.
2. Онго же компетенцияга, ББКга жетишүүдө окутуу ыкмаларынын ортосундагы айырмачылыктарды көрүп жатасызбы?

Студентке багытталган мамиленин контекстиндеги окутуунун натыйжалары

- ▶ Студентке багытталган
- ▶ Өлчөнүүчү
- ▶ Так, түшүнүктүү
- ▶ Лаконикалык
- ▶ Жыйынтыкка негизделген

5-практикалык тапшырма

Студентке багытталбаган	Студентке багытталган
Лекциялар, окуулар жана тапшырмалар аркылуу инсанды өнүктүрүүнүн ар кандай теориялары изилденет.	Студенттер ар бир инсанды өнүктүрүү теориясын аташат жана ар бир теорияны айырмалаган негизги мүнөздөмөлөрдү сүрөттөп беришет.
Өлчөнбөгөн	Өлчөнүүчү
Студенттер символизмди түшүнүшөт.	
Так эмес, түшүнүксүз	Так, түшүнүктүү
Студенттер Кыргыз тарыхын талдай алат.	
Лаконикалсыз	Лаконикалык
Студенттер 18-кылымдагы Европа менен дипломатиялык мамилелерден Монро доктринасына чейин талдап, экспансионизмден жана айкын тагдырдан изоляцияга жана протекционизмге өтүү коңшу өлкөлөр жана түпкүлүктүү америкалыктар менен болгон мамилеге кандай таасир тийгизгенин талдайт.	
Тапшырмага негизделген	Жыйынтыкка негизделген
Студенттер жүрөк-өпкө реанимациясынын төрт баскычын манекен менен көрсөтө алышат.	

Студентке багытталбаган

Лекциялар, окуулар жана тапшырмалар аркылуу инсанды өнүктүрүүнүн ар кандай теориялары изилденет

Өлчөнбөгөн

Студенттер символизмди түшүнүшөт.

Так эмес, түшүнүксүз

Студенттер Кыргыз тарыхын талдай алат.

Лаконикалсыз

Студенттер 18-кылымдагы Европа менен дипломатиялык мамилелерден Монро доктринасына чейин талдап, экспансионизмден жана айкын тагдырдан изоляцияга жана протекционизмге өтүү коңшу өлкөлөр жана түпкүлүктүү америкалыктар менен болгон мамилеге кандай таасир тийгизгенин талдайт.

Тапшырмага негизделген

Студенттер жүрөк-өпкө реанимациясынын төрт баскычын манекен менен көрсөтө алышат.

Студентке багытталган

Студенттер ар бир инсанды өнүктүрүү теориясын аташат жана ар бир теорияны айырмалаган негизги мүнөздөмөлөрдү сүрөттөп беришет.

Өлчөнүүчү

Студенттер аңгемелердеги символизмдин мисалдарын келтирип, өз алдынча дил баян жазууда символизмди колдоно алышат.

Так, түшүнүктүү

Студенттер эл аралык укук талаасында Кыргызстандын эл аралык саясаты учурдагы тенденцияларга канчалык ылайык келерин талдай алат.

Лаконикалык

Студенттер 18-19-кылымдарда АКШнын тышкы саясатында болгон өзгөрүүлөр коңшу өлкөлөр жана индейлер менен болгон мамилелерге кандай таасир эткенин аныктай алышат.

Основанный на результате

Студенты смогут продемонстрировать четыре шага, используемые для проведения сердечно-легочной реанимации.

Окутуунун натыйжаларынын 5 тиби

- 1. Интеллектуалдык көндүмдөр.** Студент түшүнүктөрдү, эрежелерди жана процедураларды түшүнүшү мүмкүн, же башкача айтканда, бир нерсени кантип жасоо керектигин түшүнүшү мүмкүн.
- 2. Тааным стратегиялары.** Студент ойлоп табуу, уюштуруу, үйрөнүү жана жүрүм-турумун куруу үчүн өзүнүн жеке индивидуалдык стратегияларын колдоно алат.
- 3. Вербалдык маалымат.** Студент алган маалыматтын жалпы көлөмүнөн эмнени үйрөнгөнүн так айта алат.
- 4. Мотордуу көндүмдө.** Көндүмдөрдүн бул түрү машыгуу аркылуу, берилген убакытка ылайык кандайдыр бир аракетти туура ишке ашырууга физикалык жөндөмдүүлүк менен байланышкан.
- 5. Мамиле.** Бул студенттин жүрүм-туруму аркылуу чагылдырылган ички кабылдоосу. Өлчөө кыйын, бирок окуучулардын кырдаалга же адамдарга жасаган мамилеси аркылуу көрсөтсө болот.

6-практикалык көнүгүү

1. 5 типтүү ОНдун кайсынысы Сиздин ОНуңуздун мисалында камтылганын баалаңыз?
2. Эгерде кайсы бир түр сиздин дисциплинаңыздын же программаңыздын деңгээлинде камтылбаса, анда баалаңыз - эмне үчүн ал камтылган эмес? Сизге дисциплинаңыздын же программаңыздын деңгээлине жетишпеген ОНдун түрү керекпи?

7-практикалык көнүгүү

1. Сиздин мисалыңызда, 5 түрдөгү ОНдун кайсынысы камтылган?
2. Эгерде кайсы бир түр сиздин дисциплинаңыздын же программаңыздын деңгээлинде камтылбаса, анда баалаңыз - эмне үчүн ал камтылган эмес? Сизге дисциплинаңыздын же программаңыздын деңгээлинде жетишпеген ОНдун түрү керекпи?

Улуттук квалификациялык алкактын контекстиндеги ОН

2020-жылдан бери ОНду түзүүдө Улуттук квалификациялык негизди эске алуу зарыл (Өкмөттүн 2020-жылдын 18-сентябрындагы токтому менен кабыл алынган №491)

8-практикаклык тапшырма.

Бакалавриат жана магистратура деңгээлинде жупташкан ОНду түзүңүз..

Бакалавр	Магистратура
1. Корпоративдик коммуникациялар жана коомчулук менен байланыш бөлүмдөрүндө иштөө көндүмдөрүнө ээ болот	
2. Кытай тилинен орус тилине жана тескерисинче которо алат (параграф-фазалык, ырааттуу, техникалык, юридикалык жана көркөм которуу)	
	3. Илимий маалыматты уюштуруу жана жалпылоо, окутуунун заманбап ыкмаларын жана технологияларын колдонуу менен башкаруу жана адистештирилген дисциплиналарды окута алат, окуу-методикалык материалдарды иштеп чыга алат
	4. Оорулуунун баянын жазуу, психикалык абалды баалоо, көйгөйдү түзүү, анкеталардан/тесттерден алынган маалыматтарды талдоо, иш планын түзүү же сунуштарды берүү иштерин жүргүзө алат жана бетаптын абалын баалай алат

Примеры результатов обучения программы

	Түшүндүрмө	ОНдун программалары
Билим жана аны колдонуу	Теориялык изилдөө же кесиптик ишмердүүлүк чөйрөсүндө көп кырдуу билимди камсыз кылуучу, аны дисциплиналар аралык изилдөөлөрдүн же кесиптик ишмердүүлүктүн кеңири чөйрөсүндө колдонуу мүмкүнчүлүгүн камтыган кесиптик ишмердик же окуу чөйрөсү боюнча терең ар тараптуу билим.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Студент окуу процессин пландаштырууда жана уюштурууда билим берүүнү башкаруунун жана дидактиканын принциптерин колдоно алат. 2. Окуучу педагогикалык ишмердүүлүктүн мыйзам ченемдүүлүктөрүн түшүндүрүп, алардын принциптерин практикада колдоно алат.
Изилдөө жүргүзүүдөгү көндүмдөр	Фундаменталдык жана прикладдык илимий изилдөөлөрдүн жетишкендиктерин жана ыкмаларын колдонуу менен илимий, кесиптик маселелерди чечүү, маданий жана көркөм чыгармачылык үчүн зарыл маалыматтарды чогултуу жана талдоо.	<ol style="list-style-type: none"> 3. Студент педагогикалык ишмердүүлүк боюнча долбоор даярдап, өзүнүн долбоорунун темасы боюнча изилдөө жүргүзө алат. 4. Студент педагогикалык ишмердүүлүктүн жыйынтыгын талдап, баалоо жана жалпылай алат.
Предметтик-атайын көндүмдөр	Ар кандай комплекстүү, технологиялык, уюштуруучулук жана методикалык чараларды колдонуу менен иш-чараларды өткөрүү, пландаштыруу, уюштуруу жана баалоо.	<ol style="list-style-type: none"> 5. Студент жеке муктаждыктарын эске алуу менен заманбап окутуу технологияларын тандай алат жана практикалык ишмердүүлүктө колдоно алат.
Социалдык көндүмдөр	Квалификациясы же билим деңгээли төмөн адистер жана студенттер үчүн изилдөө жана ишмердүүлүк чөйрөсүндө билимди жана түшүнүктү жайылтуу.	<ol style="list-style-type: none"> 6. Студент педагогикалык процесстин башка катышуучулары менен кызматташып, командада иштей алат.
Личносттун көндүмдөрү	Окуу процессин жарым-жартылай өз алдынча пландаштырып, өз алдынча үйрөнүү. Квалификациясы төмөн өздүк жана баш ийген кызматкерлердин ишинин сапаты жана аларга баа берүү үчүн жоопкерчиликти өзүнө алуу.	<ol style="list-style-type: none"> 7. Окуучу инновацияларды жаратып, аларды педагогикалык ишмердүүлүктү өркүндөтүү фактору катары негиздей алат. 8. Студент педагогикалык иштин өзгөчөлүгүнө карата өзүнүн окууга болгон муктаждыктарын аныктап, максаттуу түрдө өз компетенцияларын өнүктүрө алат.

Сетка, отражающая схему/ составление Результатов Обучения Программы

Программанын окуу натыйжалары	Математика	Колдонмо фармакология	Токсикологияны тестирилөө методу	Аналитикалык токсикология	Биотехникалык токсикология	Молекуллярдык жана репродуктивдүү токсикология	Токсикологиядагы мыйзамдык жана ченемдик актылар	Токсикология жана айлана чөйрө	Жабыр тарткан органдардын токсикологиясы	Практикалык токсикология	Токсикологиядагы материалдар жана медициналык жабдуулар	Долбоор	Инновация жана ишкердик
PLO 1	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	
PLO 2	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X	
PLO 3			X									X	
PLO 4			X									X	
PLO 5			X				X	X	X	X		X	
PLO 6	X	X						X	X			X	X
PLO 7							X				X	X	
PLO 8	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
PLO 9												X	X

9-практикалык тапшырма (таратма)

Чакан топтордо кайсы ОНдун туура формулировкаланганын жана кайсынысы туура эмес экенин аныктаңыз. Туура эмес ОНдун туура формулировкасын бериңиз.

Баары дал келеби?

Кыргыз Республикасында көз карандысыз аккредитациялоодо окуунун натыйжаларынын ролу.

- ▶ ОН - көз карандысыз аккредитациянын негизи, пайдубалы.
- ▶ ОНду түзүүгө кызыкдар тараптарды тартуу көз карандысыз аккредитациялоонун негизги талаптарынын бири болуп саналат.
- ▶ ОН боюнча билим берүү процессинин багыты аккредитациялоо процессинде баа берүүнүн негизги тармагы болуп саналат.
- ▶ Мекеме/билим берүү программасы күтүлгөн ОНдун жетишүүсүн көрсөтүшү керек.
- ▶ Окутуунун натыйжаларына жетишүү программанын/сабактардын мазмунунан, окутуу усулдарынан, окуу планын түзүүдө жана окуу процессинин башка элементтеринен байкалууга тийиш.
- ▶ ОН МЖББга карама-каршы келбейт, тескерисинче, алар иштеп жаткан МЖББны өркүндөтүүгө салым кошуп, аларды толуктап турушу керек.
- ▶ ОН аркылуу гана белгилүү бир университеттеги программа өзүнүн уникалдуулугун көрсөтө алат.

Билим берүү программасынын окуу натыйжаларынын контекстинде Кыргыз Республикасынын Жогорку кесиптик билим берүүнүн Мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптары.

Дисциплинаны окутуунун натыйжаларынын контекстинде мамлекеттик/университеттин компетенциялары

Билим берүү программасынын окутуунун натыйжалары

Түзүү

Баалоо

Талдоо

Колдонуу

Түшүнүү

Эске тутуу

Блум таксономиясы

1 дисциплинын окутуунун натыйжасы:

Результат обучения дисциплины 1

Резу

Резу

Базовая
Часть Г
ОК / ИК
ПК

2 дисциплинын окутуунун натыйжасы:

Рез

Рез

Рез

Базовая
Часть
ОК / И
ПК

3 дисциплинын окутуунун натыйжасы:

1 дисциплинанын окутуунун натыйжасы

2 дисциплинанын окутуунун натыйжасы

3 дисциплинанын окутуунун натыйжасы

Базалык бөлүк:
ОК / ИК / СЛК /
ПК

Вариативдүү
бөлүк
Компетенциялар

Элективдүү
курстар
Компетенциялар

21-кылым үчүн окуу натыйжалары жана көндүмдөрү

- ▶ **Концентрация жана көңүл бурууну башкаруу.** Алар маалымат ашыкча жүктөө менен күрөшүүгө жана татаал технологияны башкарууга жардам берет.
- ▶ **Эмоционалдык сабаттуулук.** Эмоциялар, эмпатия жана эмпатия аркылуу өзүн сактап калууга жана башкалар менен баарлашууга жардам берет.
- ▶ **Санариптик сабаттуулук.** AR, VR сыяктуу санариптик чөйрөдө иштөөгө жардам берет. Авторлор санариптик сабаттуулук жазуу жана окуу жөндөмү сыяктуу эле талап кылынат деп эсептешет.
- ▶ **Чыгармачылык, креативдүүлүк.** Ал пландан тышкары ой жугуртууга, күндөлүк ишти автоматташтыруунун шарттарында жаңы нерсени түзүүгө жардам берет.
- ▶ **Экологиялык ой жүгүртүү.** Ал дүйнөнүн байланышын түшүнүүгө, бүтүндөй экосистеманын контекстинде өзүнүн ишмердүүлүгүн кабыл алууга жана эволюциялык процесстерди колдоого жардам берет.
- ▶ **Маданият аралык.** Бул муундар ортосундагы ажырымды жоюуга, башка маданияттарды жана субкультураларды түшүнүүгө, алар менен жалпы тил табууга жардам берет.
- ▶ **Үйрөнүү / өз алдынча үйрөнүү жөндөмдүүлүгү.** Өмүр бою үйрөнүүгө жана тез өзгөрүп жаткан дүйнөдө көндүмдөрдү өз алдынча өздөштүрүүгө жардам берет.

Практическое задание 10.

2 ОНдун формуласын түзүңүз:

1. 21-кылымдын көндүмдөрүнүн бирин калыптандырууга багытталган бир ОН түзүңүз.
2. 21-кылымдын көндүмдөрүнүн бирин жана кандайдыр бир тар профилдеги көндүмдөрдү калыптандырууга багытталган экинчи ОНду түзүңүз.
3. Эки ОНго жетишүү үчүн колдонушуңуз керек болгон дисциплиналарды, ыкмаларды жана окутуу ыкмаларын аныктаңыз.

Онго мисалдар

- ▶ Профессионалдык ишмердүүлүктө программалык камсыздоо ресурстарын жана маалыматты иштетүүнүн негизги ыкмаларын колдонот = Өзүнүн кесиптик ишмердигинде көйгөйлөрдү чечүү үчүн заманбап адистештирилген программаларды колдоно алат.
- ▶ Заманбап санариптик технологияларды колдонуу менен керектүү маалыматтарды чогултуп, иштетип, көрсөтө алат.
- ▶ ММК чөйрөсүндөгү ченемдик-укуктук документтерди чечмелөө жана айрым макалаларды аткаруу үчүн мыкты чет элдик тажрыйбаларды салыштыруу.
- ▶ Болочок мугалимдерде педагогикалык этиканы калыптандыруунун жолдорун жана методдорун иштеп чыгуу.
- ▶ Коммуникациянын жалпы жана маданияттар аралык профессионалдык чөйрөлөрүндө бардык котормо стандарттарын сактоо менен котормонун жана котормонун инновациялык ыкмаларын жана ыкмаларын колдонот.

Таратма материалдар менен иштөө

ОН үчүн колдонулчу этиштер, Блумдун таксономиясы.

11 практикалык бөлүм.

ОНду бардык эрежелерге, принциптерге жана аларды түзүүнүн ыкмаларына ылайык кайра түзүү.

1. Окуучулар Кыргызстандын негизги фольклордук жанрлары менен таанышат.
2. Студенттер балдар менен ата-энелердин ортосундагы мамилеге таасир этүүчү психологиялык аспектилерди билишет жана таанышат.
3. Студенттер шаар жана экология маселелери алардын жашоосунда канчалык маанилүү экенин көрүшөт.
4. Студенттер каржылык долбоорлорду үйрөнүшөт жана алардын жетекчисинен каржылык отчетторду белгилешет.

Баалоо ыкмасын тандоо жана окутуунун натыйжалары менен салыштыруу

(бул материал Колорадо университетинин, Түндүк Вирджиния колледжинин, Жогорку билим берүүнүн өркүндөтүлгөн стандарттары боюнча кеңештин жана окуу натыйжалары жаатындагы ар кандай изилдөөчүлөрдүн иштерине негизделген.)

Ар бир окуу натыйжасы негизги **ЭТИШТИ**
жана **зат атоочту** камтыйт. Баалоо ыкмасы
дисциплинанын же программанын
максатын эске алуу менен ушул этишке
жана зат атоочко дал келиши керек.

Баалоо ыкмалары болуп
саналат

Түз жана кыйыр

Баалоонун кыйыр методу

- ▶ Субъектиге өз билимин, жөндөмүн же ой жүгүртүү процессин күбөлөндүрүүгө мүмкүндүк берген ар кандай процесс. камтышы мүмкүн:
- ▶ Студенттердин, окутуучулардын, бүтүрүүчүлөрдүн, иш берүүчүлөрдүн сурамжылоолору. Студенттердин, окутуучулардын, бүтүрүүчүлөрдүн, ОПКнын, иш берүүчүлөрдүн сурамжылоолору. Интервью
  - ▶ Фокус-тайпалар
  - ▶ Адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн ишке орношуусу жөнүндө маалыматтар
  - ▶ ОПК студенттин көзү менен баалоо же курстун өзүн баалоо

Баалоонун түз методу

- ▶ Субъектке өзүнүн билимин, жөндөмүн же ой жүгүртүү процессин көрсөтүүгө мүмкүндүк берген ар кандай процесс. камтышы мүмкүн:
- ▶ Эссе/тапшырма
  - ▶ Лаборатордук иштер
  - ▶ Сынактар
  - ▶ Таанытмалар
  - ▶ Портфолио
  - ▶ Тесттер
  - ▶ Сертификатталган сынактар

Косвенные методы

- ▶ Просят засвидетельствовать процесс и результаты обучения , но не их демонстрацию.
- ▶ Помогают понять как студент воспринимает образовательную среду, которая должна способствовать обучению.
- ▶ Дает сигналы о том, что студент возможно изучает, но доказательства того, что он конкретно изучил, пока еще неизвестны

Прямые методы

- ▶ Требуют студента продемонстрировать знания и навыки.
- ▶ Позволяют увидеть работы студентов, которые демонстрируют уровень достижения.
- ▶ Осязаемы, видимы, объясняемы, доказуемы (имеются доказательства).

Кыйыр ыкманын мисалы

- ▶ Семинардын жүрүшүндө мен эффективдүү лидер болууну үйрөндүм.
- ▶ Ооба
  - ▶ Жок
  - ▶ Билбейм

Түз ыкманын мисалы

- ▶ Ийгилктүү лидердин 3 өзгөчөлүгүн сүрөттөп бергиле.

Топто иштөө

1. Блум таксономиясынын үчүнчү жана төртүнчү деңгээлинде эмнени баалоо керек. Баалоо ыкмаларына мисал келтиргиле.
2. Блум таксономиясынын бешинчи жана алтынчы деңгээлинде эмнени баалоо керек. Баалоо ыкмаларына мисал келтиргиле.

Билим деңгээлин баалоо

Эмнени баалайт?

- ▶ Фактылык билимге баа берет. Маалыматты кайра чыгарууга мүмкүндүк берүүчү тапшырмалар аркылуу бааланат

Баалоо методу

- ▶ Түрдөгү сынак элементтери: айтып берүү, белгилөө, кайра чыгаруу, тизме түзүү

Мисалы

- ▶ Көздү түзгөн бардык бөлүктөрүн айтып берчи

Түшүнүү деңгээлин баалоо

Эмнени баалайт?

- ▶ Маалыматтын маанисин түшүнүү. Түшүндүрүү, жыйынтыктоо же болжолдоо аркылуу маалыматты бир формадан экинчи формага которуу мүмкүнчүлүгүн баалоо аркылуу бааланат

Баалоо методу

- ▶ Түрдөгү сынактын элементтери: сүрөттөп берүү, түшүндүрүү, жалпылоо, аныктоо же тандоо

Мисалы

- ▶ Айтыңызчы, мунарадан сигнал үйлөрдүн телевизорлоруна сүрөт түрүндө кирген убакыттын ортосундагы аралыкта эмне (кандай процесстер) болот?

Колдонуу деңгээлин баалоо

Эмнени баалайт?

- ▶ Жаңы көйгөйлөрдү чечүү же бир гана же эң жакшы чечимге ээ болгон конкреттүү кырдаалдарга жооп берүү үчүн маалыматты колдонуу. Эрежелер, ыкмалар, түшүнүктөр, принциптер, мыйзамдар жана теориялар сыяктуу үйрөнүлгөн материалдарды колдоно билүү аркылуу бааланат.

Баалоо методу

- ▶ Формадагы сынак элементтери: колдонуу, колдонуу, чечүү, көрсөтүү. Решение какой-то проблемы
- ▶ Студенттердин презентациялары

Мисалы

- ▶ Чоң шахмат тактасынын теориясын колдонуп, социалдык көйгөйлөрдүн өсүп жатканын эске алып, кийинки 30 жылда дүйнөлүк коомчулукта эмне болорун болжолдоо.

Синтез деңгээлин баалоо

Эмне баалайт?

Жаңы жана чыгармачылык менен мурда алган билимдерин жана көндүмдөрүн колдоно билүү. Жаңы өнүмдү жаратуу мүмкүнчүлүгүн баалоо аркылуу бааланат

Баалоо ыкмасы

Элементтери экзамендер түрүндө: долбоорлоо, пландаштыруу, даярдоо, сунуштоо, куруу, формулировкалоо жана башкалар..

Студенттердин презентациялары; Порфтолио
Моделди иштеп чыгуу же куруу; жумуш түзүү;
белгилүү бир максат үчүн уникалдуу планды иштеп

Мисал

чыгуу
Адамдын кабылдоосундагы алты сезимдин бирин тандап, ошол сезимди туурай турган механизмди/ куралды/ түшүнүктү иштеп чыгыңыз.

Баалоо деңгээлин баалоо

Баалоо деңгээлин баалоо

Жеке баалуулуктарга/пикирлерге же конкреттүү критерийлерге негизделген материалдын баалуулугу жөнүндө тыянак чыгаруу жөндөмү, ал берилген максатка жооп берерин аныктоо үчүн материалды баалоо. Максатка ылайык келиши керек болгон өнүмдү түзүү аркылуу бааланат продукт жакшы же жаман экендиги жөнүндө тыянактарга караганда.

Эмне баалайт?

Элементтери экзамендер түрүндө: баа берүү, сыздоо, коргоо, талкуулоо, болжолдоо, уюштуруу, колдоо.
Студенттердин презентациялары

Баалоо ыкмасы

Мисалы

Акыркы талдоо изилдөөлөрүндө үйрөнгөндөрдү эске алуу менен бөлүмдүн критерийлерин баалаңыз жана бул критерийлердин күчтүү жана алсыз жактарын сынга алыңыз. Сиз команда критерийлери натыйжалуу деп ойлойсузбу? Эмне үчүн Ооба, эмне үчүн жок?

Баалоо методдорун түзүү стратегиясы

Студенттерге берген материалдарыңызды, алар сиз баалагыңыз келген бардык темаларды жана билимди канчалык камтыганын кайра карап чыгыңыз.

Эң башында студенттерге колдонула турган баалоо ыкмасы жөнүндө эскертиңиз.

Сиз түзгөн окуу натыйжасы чындыгында берилген Курстун жана убакыттын ичинде канчалык деңгээлде камтылышы мүмкүн экендигин баалаңыз.

Тренингдин жыйынтыгы сизден атайын билимди жана көндүмдөрдү талап кылабы?

8-практикалык бөлүм

Окутуу методдорун жана баалоо методдорун сиздин дисциплинаңыз боюнча
КӨРСӨТҮЛГӨНДҮГҮ

Көңүл бураныңыз үчүн рахмат